

balance — hvorledes det stiller sig med Hensyn til den finansielle Status i det Hele taget og dens særlige Betskaffenhed. Dette Punkt blev som sagt slet ikke berørt ved Forhandlingerne, da Tiden var saa vidt fremrykket, at man ikke ansaae det for hensigtsmæssigt at trætte med en særlig Dvælen derved. Det er altsaa et Punkt, som der her kunde være nogen Anledning til at betragte noget nærmere, og jeg skal da forsøge paa fra mit Standpunkt at kaste et Blik paa den Side af Sagen, idet jeg tvøvrigt ikke finder mig særlig fristet til at ville gaae ind paa den Mængde Enkeltheder i Loven, som ganske sikkert kunde frembyde Stof nok for Bemærkninger. Hvis man altsaa vil betragte de fremkomne Resultater, saa vil det nu for det Første bemærkes, at Grundlaget for en Bedømmelse af det paagjældende Aars hele finansielle Stilling endnu er noget usikkert; thi ikke at tale om, at Loven i dette Dieblis ikke er kommen i sin endelige Skikkelse, saa ere jo ved det finansielle System, til hvilket vi ere vendte tilbage, og hvorved man jo ganske vist har sparet den Sum, som tidligere stod opført til Afholdelse af usorudsete Udgifter, de gamle Tillægsbevillinger igjen komme til Væge og Bærdighed, og saaledes ere vi jo nu vante til at see, at der hvert Aar under Form af Tillægsbevillinger fremkommer Forandringer og Tilføjninger til det paagjældende Aars Udgifter, der beløbe sig til ikke ganske ringe Summer og som i en ikke ubetydelig Grad kunne forandre den Balance, der ved selve Finansloven synes at skulle være fastsat. Men ganske bortset fra dette — hvorved det dog bestandigt maa erindres, at der ikke er nogen synderlig Sandsynlighed for, at Resultaterne i Tidernes Løb skulle vise sig at blive gunstigere end dem, man nu kommer til — er det jo i og for sig en vanskelig Sag at danne sig en klar Forestilling om, hvad Betydningen egentlig er af saadanne store Summer, der nævnes som dem, der nu ere fornødne til at afholde Udgifter i den ene eller den anden Retning. Disse Summer nævnes simpelt hen, men man mangler en Maalestof, hvorefter man kunde være istand til at bedømme deres sande Værdi, den virkelige Be-

tydning, der maatte være, at tillægge dem. Jeg har tidligere søgt at vise den Vej, ad hvilken man efter min Overbeviisning var istand til at fjerne det Væge og Tvivlsomme, der er ved en saadan Betragtning. Jeg har gjort opmærksom paa, at det, det kommer an paa, det, som efter min Formening maa være det Veiledende ved denne Art Undersøgelse, er en Sammenholden, en Sammenligning med tidligere normale Forhold, og jeg har i sin Tid udviklet, hvilke Forhold jeg troede at kunne betragte som saadanne, saa at man, støttende sig til dem, kunde komme til et fast og usvigeligt Grundlag, der kunde give et fuldstændigt sikkert Udgangspunkt for alle fremtidige Betragtninger af vor finansielle Status, idetmindste for en Række af Aar. Jeg viste, at man maatte gaae tilbage til nogle Aar før den sidst udbrudte Krig, og at man, ved at tage flere af de da paa hinanden følgende Aar sammen, udregne Gjennemsnittet af dem og, saavidt det var muligt at gjøre det, tilveiebringe fuldstændig eensartede Vøstinger med dem, som nu endelig vare blevne indførte, vilde erholde Summer, hvis Sammenligning med de nuværende kunde tjene til virkelig Oplysning. Det er altsaa ikke blot en ligefrem Fremdragelse af de forskjellige Summer paa Finansloven, hvorved jeg nu vil dvæle, men det er tillige en Sammenholden, en Sammenligning imellem disse Summer og de paa et saadant Grundlag erhvervede, som jeg skal fremhæve.

Jeg vil altsaa begynde med kortelig at recapitulere den Deling af Budgettet, som jeg dengang troede at burde fremhæve som den naturlige, og som jeg ogsaa idag vil følge. Naar vi betragte saadanne Budgetter ganske umiddelbart, saa er jo den Balance, som vi der finde opført, aldeles illusorisk og har ikke den mindste virkelige Betydning. Tage vi saaledes det her foreliggende Budget, saa ville vi finde, at den hele Sum af de opførte Indtægter beløber 19,738,801 Rd., at den hele Udgiftssum andrager 21,112,363 Rd., og at der altsaa er en Underbalance af 1,373,562 Rd.; men denne Underbalance er, som sagt, ganske illusorisk; thi, saaledes som vore Budgetter ere indrettede, opføre vi Indtægter, som